

SAMSUN'A ÇIKIŞ- HAVZA GENELGESİ

ADIM ADIM BAĞIMSIZLIK SAMSUN'A ÇIKIŞ

Karadeniz bölgesinde Rum çetelerinin taşkınlıklarından dolayı asayiş bozulmuştu. İtilaf Devletleri Osmanlı Hükümetine baskı yaparak bu bölgedeki karışıklığın giderilmesini istediler. Osmanlı Hükümeti, **İtilaf Devletlerinin Mondros Ateşkes Antlaşmasını bahane ederek bölgeyi işgal etmesini önlemek amacıyla** Mustafa Kemal'i asayiş ve güvenliği sağlaması için **9. Ordu Müfettişi** olarak görevlendirdi.

"**9. Ordu Müfettişi**" sıfatıyla Anadolu'ya gönderilen Mustafa Kemal'in görevi;

- Karadeniz bölgesinde Türk halkının Rum çetelerine karşı başlattığı direniş hareketlerini önlemek,
- **Halkın elindeki silah ve cephaneleri toplamak,**
- İşgallere karşı kurulan Milli Cemiyetlerin faaliyetlerini durdurmak,
- **Mondros'a uymayarak dağıtılmamış olan, Erzurum'daki 15. Kolordu'yu dağıtıp, silahlarını İtilaf Devletleri'ne teslim etme**ti.

- Mustafa Kemal, bunun için geniş yetkilerle donatılmış, doğudaki tüm illerde askeri ve sivil makamlara emir verme yetkisi almıştır.
- 16 Mayıs 1919'da İstanbul'dan yola çıkan Mustafa Kemal, **19 Mayıs 1919**'da Samsun'a çıkmıştır.
- **Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkmasıyla milli mücadele fiilen başlamıştır.**

Yorum:

Samsun'a çıkışından itibaren, **Mondros'a uyulmamasını** isteyen Mustafa Kemal'in asıl amacı;

- **Milli bilinci uyandırmak ve yaygınlaştırmak**
- **Milli birliği gerçekleştirerek, bağımsızlık savaşını başlatmak,**
- Milli egemenliğe dayanan, kayıtsız, şartsız, bağımsız yeni bir Türk Devleti kurmaktır

Mustafa Kemal, Samsun ve çevresindeki incelemelerden sonra İstanbul Hükümeti'ne bir rapor (**Samsun Raporu**) göndermiştir. Bu raporda;

- ✓ **Ruamların siyasi emellerinden vazgeçmeleri halinde,** asayişin kendiliğinden düzeleceğini,
- ✓ Türklüğün **yabancı mandasına tahammülü olmadığını,**
- ✓ **Yunanlıların İzmir'de hakları olmadığını ve işgalin haksız olduğunu,** ifade etmiştir.

Yorum: Bu raporla Mustafa Kemal, **ilk kez resmi görevine ters düşmüştür.**

Zeki DOĞAN
Sosyal Bilgiler Öğretmeni
sosyalciniz.wordpress.com

Bilgi: Havza Genelgesi, Milli Mücadele döneminde yayınlanan **ilk ulusal genelgedir.**

Yorum: Mustafa Kemal Paşa'nın **milletin çıkarlarını işgalci güçlere ve İstanbul Hükümeti'ne karşı çekinmeden savunmaya çalıştığını** gösterir.

HAVZA GENELGESİ (28 MAYIS 1919)

Samsun'dan sonra Havza'ya geçen Mustafa Kemal, burada bir genelge yayımlayarak ülkenin her yanındaki askeri ve sivil makamlara gönderdi. Bu genelgede halktan,

- ✓ İşgallere karşı **protesto mitingleri** ve **gösteriler yapılması,**
- ✓ İstanbul Hükümeti'ne işgalleri kınayan **protesto telgrafları çekilmesi,**
- ✓ Azınlıklara karşı **taşkınlıklar yapılmaması,**
- ✓ Komutanların hiçbir şekilde **silahlarını teslim etmemesi** ve yurdun her tarafında **direniş cemiyetleri kurulması** istenmiştir.

Yorum: Genelgenin amacı;

- **Türk halkını işgallere karşı uyarmak ve kitlesel olarak harekete geçirmek,**
- **Milli bilincin uyandırılmasını ve canlandırılmasını** sağlamaktır.

- Mustafa Kemal Paşa'nın genelgedeki bu isteklerine, Türk halkı, Anadolu'nun her tarafında **mitingler düzenleyerek** cevap vermiştir.
- Havza genelgesinden sonra birçok yerde ve İstanbul'da mitingler düzenlenmesi üzerine İtilaf Devletleri, **birçok Türk aydınını tutuklayarak sürgüne göndermiştir.**
- **İstanbul Hükümeti ise Mustafa Kemal Paşa'ya geri çağırılmış,** fakat Mustafa Kemal geri dönmediği gibi İstanbul'a çektiği telgrafta; *"Anadolu'da oluşmaya başlayan ulusal hareketi hiçbir gücün durduramayacağını"* bildirmiştir.